

Ur min forskning

Innan jag redovisar några utdrag ur min forskning vill jag lämna några synpunkter och tankar om hur det är att syssla med släktforskning.

När jag började min forskning gjorde jag det av samma anledning som många andra - jag ville veta något om de närmaste redan avlidna i släkten. I mitt fall gällde min far, som avled då jag bara var 5 år gammal. Släkten på fars sida var ett enda stort fågetecken. Eftersom mor och far bara var trolovade och mor inte haft något med fars släkt att göra fanns endast knapphändiga uppgifter om dem.

Jag skaffade mig en bok om släktforskning, började intervjua de äldre i släkten och besökte kyrkoarkiven. Papper med anteckningar hopade sig och jag började snart fundera över vad jag skulle göra med allt material jag samlat. Att jag måste få ordning och reda på de värdefulla uppgifterna förstod jag och skaffade därför pärmar där jag satte in dem i en viss ordning.

Men - skulle jag sluta här och nöja mig med det jag fått ihop?

Nej, efter bara sekunders funderande beslöt jag att försöka gå längre och att låta andra i släkten få del av forskandet, kanske skulle jag kunna skriva en släktkrönika? Ja, varför inte försöka.

Efter 8 års forskande med tusentals timmar över kyrkböcker, vid läsapparater för microfilm och microkort, är jag slälv förvånad att jag kunnat ha så stort intresse att jag kunnat offra så mycket tid, pengar och vedermödor som jag gjort. Kanske beror det på mitt ursprung. Jag är ju född av "Lundgrens ärmia" som man sa då jag var barn. Många i min släkt på mormors och morfars sida har varit av segt virke och otroligt envisa. Därav kom uttrycket "Lundgrens ärmia". Morfar hette Anders Lundgren och kom från Films socken i Uppland.

Visst har det varit jobbigt, speciellt med tanke på mina övriga intressen och en vacklande hälsa. De dagar jag vänt hemåt efter många timmars forskande utan så mycket som en enda anteckning har jag funderat över vad jag egentligen håller på med. Men de dagar då jag hittat vad jag sökt och mera därtill har glädjen varit obeskrivlig. Då har jag vunnit på lotteri.

Trots att jag just nu kört fast med Uppsalaadelen och även med några uppgifter i Näskott ger jag inte upp. Jag ska ha tag i de uppgifter jag söker - det har jag gett mig 17 på. Problemet är bara det att forskandet tar mer tid än jag trott och det oroar mig. Min moster, som nu är min släkts äldsta, hinner kanske inte få boken i sin hand. Hon är nu 86 år. Det vore roligt att kunna förära henne ett exemplar.

Forskandet har i alla fall varit roligt. Jag har fått uppleva många trevliga stunder tillsammans med andra forskare och personalen på landsarkivet. Jag har fått nya vänner och vidgat mitt kunnande betydligt. Ja jag har lärt mig så mycket under mitt forskande att jag snart kan doktorera i ämnet släktforskning. Nej, skämt åsido, visst har det varit givande. Jag har ju t o m klarat av att leda en cirkel i ämnet - med viss framgång

Nu - ett par utdrag ur min forskning:

Isac Jacobsson

När jag letat mig bakåt i tiden till FFMM, som hette Brita Isacsdotter, f 21/1 1737 i Kyrkbyn, Näskott, fann jag att fadern hette Isac Jacobsson och modern Anna Nilsson. Att Anna Nilsson var född 6/9 1704 i Kälen, Rödön, fanns antecknat i födelsebok och husförhörslängder. Men ingenting om Isac. Varken födelse eller dödsdag går att finna någonstans. Redan 1981 var jag färdig att ge upp.

Det jag funnit är följande:

Isac Jacobsson, landbonde och grufdräng, född i Kyrkbyn, Näskott. Gift med Anna Nilsson i Kälen Rödön. Barn Brita f 21/1 1737, Jacob f 1/10 1742 d i kopporna 24/12 1742. Anna d 18/11 1789 av slag, var då änka.

Isaac arbetade vid Fröå Gruva en tid och senare vid Prins Gustafs gruva där ett brev från Jöns Ottin till Magister Hemming Tideman avslöjar att det uppstått en tvist om Furirsbostället i Näskott, där Isaac bodde vid giftermålet med Anna.

" a Tjåru-Emma"

Min mors moster hette Emma Eskilsdotter, f 18/7 1854. Hon hade 7 syskon, 4 bröder och 3 systrar. Hon var dotter till Eskil Eskilsson och Barbru Persdotter, Lagmanslandet, Brunflo. Emma var först fästev kvinna till Olof Zakrisson från Lit och sedan sammanboende med Göran Göransson från Alsen. Med Olof fick Emma tre barn, Anna Brita Eugenia, Oskar Zakarias och Erik Olof. Med Göran fick Emma också tre barn, Berna Matilda Eskelina, Märta Kristina och Göran Gustaf Adolf.

Att Emma fick en tragisk levnad förstår man när man läser i Brunflo husförhörslängd och dödbok för åren 1884-93. I den ser man att tre av barnen dog i difteri 1887, Oskar den 15/ 8, 7 år gammal, Anna den 26/8, 10 år och Erik den 30/8, 3 år.

Nyårsafton 1890 dömdes Emma för fosterfördrivning till 1½ års straffarbete, ett hårt straff för en förut hårt prövad kvinniska. Under fängelsetiden i Östersund avled hennes dotter Christina den 12/7 1891, 7 år, och hennes fader Eskil den 28/12, 62 år.

Emma kallades för Tjåru-Emma eftersom hon åkte runt och sålde tjära som hennes sambo Göran Göransson brände, bl a vid Nils-Olov-buan. Emma var också en tid postbud mellan Lillsjöhögen och Östersund. Hon färdades då med häst och släde eller vagn.

Emma flyttade med en dotter till Lit, där hon avled den 17/12 1925. Dödsorsak: Cancer.

Bror Halvarsson.

Om folktro

I förra numret av JLS-nytt skulle även detta mötesreferat ha varit med. Det hamnade "vid sidan" då det blev dags att klippa ihop medlemsbladet.

Den 18 januari inleddes 1986 års mötesverksamhet med att Daga Nyberg med stor inlevelse berättade om FOLKTRO i Jämtland.

Alla kände vi till Storsjöödjuret - men ingen av oss visste att Flåsjön i norra Jämtland höll sig med eget odjur ända fram till i mitten av 20-talet. Då kunde ännu flera kringboende berätta om hur de sett odjuret, med ögon stora som tallrikar. Nu har alla berättelser om Flåsjöödjuret fallit i glömska. Med detta ville Daga Nyberg illustrera hur snabbt en sägen faller i glömska om ingen tecknar ned den.

Sägner om vittror är, berättade Daga, en typ av berättelser, som återfinns i flera kulturer - låt vara med olika namn på detta småfolk som både kunde hjälpa och stjälpa. Det gällde att hålla sig väl med dem. Att t ex inte bygga hus just där de bodde.

Alla dessa sägner är en del av våra rötter. Våra förfäder har upplevt och trott på det vi idag kallar sagor. Sägner kan sägas vara vår kulturs mjukvara - i motsats till muséernas föremål, som är hårdvaran.

KR

GRD

Genealogical Research Directory (GRD) är en internationell släktforskarförteckning. 1986 års upplaga omfattar nära 800 sidor med över 100 000 efterlysningar från över 5800 forskare i 25 länder. Den som är intresserad av mer information, anmälningsblankett mm kan kontakta Elisabeth Thorsell, Hästskovägen 45, 175 39 Järfälla.

Hedefynd

Kronofogdarna i Härjedalen verkar inte ha varit några som kastat papper och "gammalt skräp". Därför är Härjedalens kronofogdearkiv en riktig pärla. Börjar du bläddra i volymerna, kan överraskningarna bli många och upphetsande. Där du

minst anar det kan du hitta ett rejält guldkorn utan att volymens rubrik skvallrat om det. Ibland har jag faktiskt undrat varför just den handlingen lagts just där jag råkat hitta den. För det är ofta detta det handlar om - att råka hitta. Ordningen bland papperen är inte den bästa och arkivförteckningen lämnar mycket att önska. Här ett exempel på vad jag "råkat hitta":

Avskrift ur Kronofogdens i Härjedalens fögderi arkiv, vol. 167, "Handlingar ang. skatt och tionde 1682-1829".

Nedanstående barn äro födda i Hede församling år 1744. nämlⁿ

Hede Kyrikioby

1759

Olof Hanssons dotter, <u>Lisbeta.</u>	1.	hos fadren för d ^r
Samuel Anderssons d ^r <u>Ingebor</u>	1.	hos fadren
Jon Olofssons Syster Son, <u>Nils</u>	1.	skrifwen hos Jon Olofson på Num 17. för dreng.

Långå.

Olof Jonssons piga Märeta
Ingebrechts dotter

1. hos Olof Jonson på Num 1 i långå

Jon Erssons Son Erik

1. Jntygades af alla at han är ofärdig

Wiken

Pär Stenssons Son, Olof

1. 1759 för dreng hos Brodren Sten Pärson

Råndalen

Jon Schuggs ~~dotter~~ Son Halfward.

1. i tjenst hos Olof Erson på Bruket

Hede dⁿ 11. Januarii
1759

s^a 7.
/ Petrus Festin
Comminister
i Hede

Det hela kanske verkar en smula trivialt, men blir genast intressantare om man noterar att Hede församlings äldsta bevarade födelsebok börjar år 1777.

Christer Kalin

Lösning till texten i förra JLS-nytt. Radslut markerade med /

Äfwen blefwo föräldrar och / Husbönder förmante, att hålla sina barn och tjenste- / folk hemma, samt them med god efterdömen före- / gå användandes Sabbatsaftnarna til Guds Hel. ords / betraktande, böner och gedel. Psalmers siungande. Och / som thet befarades, att then äfwan anförde plichten / torde för them som giort wane af att använda helgedags- / aftnarna til Kortspel och annat sådant, ei giöra til- / fyllest til ett sådant oskicks afstyrande; så blef / nu fastställt, att eho, som en gång blifwit för be- / mälte förbrytelse angifwen, och genom ofwannämnde / plichts ärläggande, såsom en warningsgrad, ei lå- / ter sig förbättras, skal, tå han andra gången / ther med beträdes, sittja en Söndag i Stocken, / sig sielf til wälförtjent nesa och androm til war- / nagel.

Föreningens funktionärer 1986Styrelse:

Ordf: Birgit Wikström Regementsg 19,
831 41 ÖSTERSUND 063-11 34 21

Kassör: Alva Sundgren, Mjällevägen 11,
832 00 FRÖSÖN 063-12 61 26

Sekr. Kjell Risberg, Ängsvägen 13
830 43 ÅS 063-304 42

v ordf: Bror Halvarsson, Stabsgr. 16
831 38 ÖSTERSUND 063-11 21 46

Christer Kalin, Strandgat 1
831 30 ÖSTERSUND 063-11 42 52

Sven Schylberg, Grytan 2450,
834 00 BRUNFLO 063-207 01

Arne Åkerblom, Gräftågränd 4,
831 71 ÖSTERSUND 063-850 59

Suppleanter:

Frans Järnankar, Storån 1366,
820 90 YTTERHOGDAL 0680-610 10

Signe Strömberg, Odensalag. 32,
831 45 ÖSTERSUND 063-12 26 48

Rut Sefastsson, Birka 1496,
830 43 ÅS 063-305 11

Revisorer:

Nils Dahlberg, Regementsg. 30,
831 35 ÖSTERSUND 063-11 08 21

Maria Nilsson, Artillerigat. 7,
831 35 ÖSTERSUND 063-11 09 39

Revisorsuppleant:

Hans Jacobsson, Högåsvägen 5,
831 43 ÖSTERSUND 063-11 56 49

Valberedning:

Inga Rosell, Häggvägen 11,
832 00 FRÖSÖN 063-430 14

Olle Sefastsson, Birka 1496,
830 43 ÅS 063-305 11

Ingrid Ohlsson, S Mjällev. 2
832 00 FRÖSÖN 063-11 96 18

Lokalombud i kommunerna:Berg

Birgith Carlsson, Hoverberg 2150
840 40 SVENSTAVIK 0687-120 79

Bräcke

Märtha Åhlund, Ulvsjö 1257,
840 60 Bräcke 0693-120 34

Härjedalen

Frans Järnankar, Storån 1366,
020 90 YTTERHOGDAL 0680-610 10

Krokom

Ulla Torestad, Prästvägen 1
830 44 NÄLDEN 0640-207 61

Ragunda

Stina Eliasson, Box 70,
840 76 STUGUN 0695-103 91

Strömsund

Birger Källberg, Havsnäs 3308
833 00 STRÖMSUND 0670-20023

Åre

Sylvia Forss, Björkvägen 1,
830 05 JÄRPEN 0647-112 52

JLS-ARRANGEMANG

27 maj KYRKOGÅRDSVANDRING
kl 18.30 Vi samlas vid gravkapellet på
Östersunds gamla kyrkogård (den
som ligger bakom lasarettet).
Det är ännu oklart vem som kom-
mer att guida oss (bortresta).

Hösten Aktiviteterna planeras komma
igång i slutet av september då
alla klarat av älgjakt och här-
plockning. Styrelsen har några
programidéer men tar gärna emot
fler förslag.

Red:s ruta

Nästa nummer av JLS-nytt planeras ut-
komma i början av september. Eftersom
vi planerar kommunträff i Bergs kom-
mun vore det bra om vi fick in lite
"bergiana". Ev kommer vi också att
samla intresserade Hedeforskare under
hösten. Har du något som rör detta
område så tar vi gärna emot det också.

Ditt manus vill vi ha SENAST DEN 20
AUGUSTI.

Trevlig sommar!

Årsmötet

Den 12 april samlades ett drygt 40-tal medlemmar i Sparbankens Toppsal, Östersund, för att granska styrelsens arbete under 1985 och för att välja ny styrelse. Den avgående styrelsen fick godkänt för sina insatser. Valen gick utan problem och resultatet framgår på annan plats i medlemsbladet.

Vid årsmötet presenterades även planerna på att bilda "Sveriges Släktforskare Riksförbund". I den efterföljande diskussionen hördes röster både för och emot förslaget. De som talade för förslaget menade att det kunde vara bra att ha en stark gemensam organisation som kunde föra släktforskarnas talan i umgänget med myndigheter och andra organisationer. Mot detta ställdes riskerna med att tillskapa en central föreningsbyråkrati som kunde äventyra de lokala föreningarnas egenart och självständighet. I någon mån kom diskussionerna även att handla om pengar - vad kommer det att kosta de lokala föreningarna att ansluta sig?

Årsmötets beslut blev att styrelsen fick i uppdrag att noga följa den vidare utvecklingen och att vid behov kalla till extra föreningsmöte innan beslut om ev. inträde fattas. Till saken hör att våra stadgar måste ändras om vi skall ansluta oss till ett riksförbund. Stadgeändringar görs inte "över en natt".

Efter den mer formella delen av årsmötet blev det kaffepaus och sedan berättade Torbjörn Salomonsson om jämtländsk posthistoria - från Axel Oxenstiernas 1600-tal och fram till våra dagar.

Innan det var dags att avsluta årsmötet tackade vår nya ordförande de styrelseledamöter, som nu lämnar sina poster. Ett särskilt stort tack riktade hon till Irma Ridbäck och Kjell Hoffman, vilka båda ingick i den grupp som tog initiativet till att reorganisera vår förening för c:a 6 år sedan.

(Ni visste väl att vår förening är en av de äldsta i landet med stadgar antagna första gången den 18 februari 1945).

KR

JLS-nytt är medlemsblad för Jämtlands läns Släktforskarförening, Box 418, 831 26 Östersund.

UTNYTTJA DATOR I SLÄKTFORSKNINGEN

Föreningen för Datorhjälp i Släktforskningen (DIS) bildades 1980 och har idag över 400 medlemmar i hela landet.

DIS har utvecklat programpaketet DISGEN för att hålla reda på den egna släkten och DISREG för att framställa register över kyrkböcker mm.

Programmen kan köras på flera olika olika hem- och persondatorer.

DIS utger tidskriften SLÄKTFORSKARNYTT.

Fyll i och posta talongen redan idag!

Insändes till: Föreningen DIS,
c/o Bjelkåker, Hässlegatan 5,
582 67 LINKÖPING

Jag vill veta mer om DIS

Jag vill bli medlem i DIS
(70 kr per år)

Namn:

Adress:

Hemvändardagar mm

I anslutning till Östersunds 200-årsjubileum anordnas sk HEMVÄNDARDAGAR 12-27 juli. Jubileumskommittén har inbjudit en del intressenter till överläggningar om möjligheterna att i anslutning till hemvändardagarna anordna en utställning med temat Släkt- och hembygdsforskning. Styrelsen har funnit idén värd att satsa på. Ett av syftena med utställningen skulle vara att intressera en större allmänhet för släktforskning mm.

Exakt hur informationen och utställningen skall utformas är ännu inte klart. Klart är emellertid att vi kommer att behöva en del hjälp av släktforskare. Det kan till exempel gälla att i anslutning till utställningen svara på frågor om släktforskning. Det är inte frågan om att hålla föredrag.

OM DU KAN STÄLLA UPP NÅGON ELLER
NÅGRA DAGAR I SLUTET AV JULI -
HÖR AV DIG TILL NÅGON I STYRELSEN